

Universiteit Antwerpen
Master in de opleidings- en
onderwijswetenschappen
(master)

19 oktober 2010

Accreditatie bestaande Opleiding

NVAO Accreditatierapport en –besluit

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit	4
	W	5
3	erkwijze en verantwoording	5
	3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie	5
	3.2 Werkwijze	5
	3.3 Domeinspecifiek referentiekader	6
	3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	6
4	Opleiding	8
5	Beoordeling	8
	5.1 Doelstellingen opleiding	8
	5.2 Programma	9
	5.3 Inzet personeel	12
	5.4 Voorzieningen	13
	5.5 Interne kwaliteitszorg	13
	5.6 Resultaten	14
6	Oordelen visitatiecommissie	16
7	Oordelen NVAO	17
8	Opmerkingen en bezwaren van instelling	18

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 23 juni 2010 heeft de Universiteit Antwerpen bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de opleiding Master in de opleidings- en onderwijswetenschappen (master), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door de Vlaamse Interuniversitaire Raad. De aanvraag is ontvangen op 29 juni 2010.

Procedurele eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De visitatiecommissie heeft het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door het evaluatieorgaan;
- Het referentiekader gehanteerd door de visitatiecommissie bevat alle onderwerpen en facetten van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (accreditatiekader) inclusief een domeinspecifieke vertaling. De facetten worden wel in een afwijkende volgorde behandeld;
- De visitatiecommissie heeft de beslisregels beschreven in het accreditatiekader adequaat toegepast;
- De gevolgde procedure is in overeenstemming met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLIR en VLHORA als evaluatieorgaan of de erkenningsregeling van andere evaluatieorganen.

Inhoudelijke eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het oordeel van de visitatiecommissie over de kwaliteit van de opleiding is mede gebaseerd op een vergelijking met verwante opleidingen en zo mogelijk internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het relevante domein;
- In het visitatierapport vastgesteld door de visitatiecommissie is voldoende gemotiveerd waarom de opleiding al dan niet aan de criteria van het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het visitatierapport behandelt minimaal de zes in het accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet is een oordeel gegeven op de vierpuntsschaal op basis waarvan per onderwerp een oordeel volgt. De oordelen zijn onderbouwd met feiten en analyses. Het visitatierapport wordt afgesloten met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- Het visitatierapport geeft inzicht in de kwaliteit van de visitatiecommissie. Het visitatierapport bevat informatie over de omvang en de samenstelling van de visitatiecommissie, en over haar onafhankelijkheid, deskundigheid en gezaghebbendheid.

2 Besluit

betreffende de accreditatie van de opleiding Master in de opleidings- en onderwijswetenschappen (master) van de Universiteit Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master in de opleidings- en onderwijswetenschappen (master) van de Universiteit Antwerpen goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Antwerpen wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2011-2012 tot en met het einde van het academiejaar 2018-2019.

Den Haag, 19 oktober 2010

Voor de NVAO,

Lucien Bollaert
(bestuurder)

3 Werkwijze en verantwoording

Bij brief van 23 juni 2010 heeft de Universiteit Antwerpen bij de NVAO een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding Master in de opleidings- en onderwijswetenschappen (master). De aanvraag is ontvangen op 29 juni 2010.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft Universiteit Antwerpen een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: Vlaamse Interuniversitaire Raad.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005).

3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie

Evaluatieorgaan: Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR)

Visitatiecommissie:

- Voorzitter: Prof. Dr. Wynand Wijnen, emeritus Hoogleraar Ontwikkeling en Onderzoek van Hoger Onderwijs, Universiteit Maastricht (onderwijs-, didactische en vakdeskundigheid, internationale en visitatiedeskundigheid);
- Leden:
  - Prof. Dr. Roger Standaert, Hoogleraar directeur van Entiteit Curriculum, Universiteit Gent, Secretaris-Generaal van het Consortium of Institutes for Development and Research in Education Europe (onderwijs-, didactische en vakdeskundigheid, internationale en visitatiedeskundigheid);
  - Prof. Dr. Monique Boekaerts, Hoogleraar Onderwijspsychologie, Universiteit Leiden, president van de International Academy of Education (onderwijs-, didactische en vakdeskundigheid, internationale en visitatiedeskundigheid);
  - Evy Van Parijs, studente opleiding Pedagogische Wetenschappen, afstudeerrichting Pedagogiek en Onderwijskunde, major Onderwijskunde, Universiteit Gent.

Secretaris: Steven Van Luchene, stafmedewerker van de cel kwaliteitszorg van de VLIR.

De Erkenningscommissie heeft bij besluit van 30 juni 2009 bevestigd dat de samenstelling van deze visitatiecommissie voldoet aan de criteria van onafhankelijkheid die gelden voor de opleidingen van ambtshalve geregistreerde instellingen.

3.2 Werkwijze

De visitatiecommissie kreeg de opdracht twee opleidingen te visiteren: de Master in de opleidings- en onderwijswetenschappen van de Universiteit Antwerpen en de Bachelor in de Onderwijskunde van de Katholieke Universiteit Leuven – Campus Kortrijk.

Ter voorbereiding van de visitatie werd aan de opleidingen gevraagd een uitgebreid zelfevaluatie rapport op te stellen. De commissieleden werden bovendien verzocht om voor

elke opleiding een tweetal eindverhandelingen te selecteren uit een lijst van recente eindverhandelingen.

De visitatiecommissie hield haar installatievergadering op 21 september 2009.

De visitatiecommissie heeft op deze vergadering haar referentiekader geformuleerd en de visitatiebezoeken voorbereid.

Op maandag 12 en dinsdag 13 oktober 2009 heeft de commissie de Master in de opleidings- en onderwijswetenschappen aan de Universiteit Antwerpen bezocht.

Als laatste stap in het visitatieproces heeft de visitatiecommissie haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen in het visitatierapport vastgelegd. Bovendien geeft zij, overeenkomstig de bepalingen voor de visitaties in het kader van de accreditatie, een oordeel over de zes onderwerpen uit het accreditatiekader volgens een binaire beoordelingsschaal voldoende/onvoldoende en een integraal oordeel over de betrokken opleidingen. De opleidingsverantwoordelijken van de betrokken opleidingen werden in de gelegenheid gesteld om op het concept van het rapport te reageren alvorens de tekst van de rapporten definitief werd vastgelegd. De VLIR heeft het visitatierapport gepubliceerd in juni 2010.

3.3 Domeinspecifiek referentiekader

De visitatiecommissie heeft op de installatievergadering op 21 september 2009 haar referentiekader geformuleerd. Zij heeft daarbij een aantal bronnen geraadpleegd. Onder meer heeft zij kennis genomen van de onderwijsvisitatie Onderwijskunde in Nederland (VSNU, 1998), van het referentiekader zoals gehanteerd bij de onderwijsvisitatie Pedagogische Wetenschappen en Sociale & Culturele Agogiek in Vlaanderen (VLIR, 2006), en het referentiekader van de onderwijsvisitatie 'Master in het Sociaal Werk' (VLIR/VLHORA, 2008). Bovendien werd kennis genomen van de doelstellingen en eindtermen die de opleidingen in het zelfevaluatie-rapport voor hun eigen onderwijs hebben geformuleerd, het Vlaamse structuurdecreet (2003) en het toetsingskader van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Het referentiekader werd vóór het bezoek, maar na het inleveren van de zelf evaluatie, voorgelegd aan de opleidingen.

3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het evaluatieorgaan heeft overtuigend aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit het onafhankelijkheidsbesluit van de Erkenningscommissie en de onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;
- De commissie bestond uit vier leden inclusief een student. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waar onder cv's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding.

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- Het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- In het rapport verklaart de commissie dat de zelfevaluatie voldoende basis bood en dus voldoende zelfkritisch was;
- Het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;
- De commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop opleidingen met eerdere aanbevelingen en adviezen zijn omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Daarbij is aangesloten bij:

- eisen gesteld door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk aan een opleiding in het domein;
- kaders gehanteerd in eerdere visitatie;
- referentiekader aangereikt door opleiding, dat voldoende situering geeft van de opleiding in nationaal en/of internationaal verband en met betrekking tot de relevante beroepspraktijk;

Voorts komt de NVAO tot de volgende vaststellingen:

- De werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de opleiding Master in de opleidings- en onderwijswetenschappen (master) van de Universiteit Antwerpen is zorgvuldig en gedegen geweest. De gevolgde werkwijze en procedure, en de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- De commissie heeft haar oordeel opgesteld en onderbouwd in overeenstemming met het visitatieprotocol en heeft de daarbij behorende beslisregels gevolgd. Voor de facetten geldt dat de analyses van de commissie duidelijk en consistent zijn, en ze leiden tot heldere conclusies. Op onderwerpniveau zijn de oordelen over de facetten op een juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies;
- De commissie heeft hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader vastgesteld;
- Het kwaliteitsoordeel bij de toetsing is - voor zover relevant - mede gebaseerd op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein;
- De visitatiecommissie heeft in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport geformuleerd.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

4 Opleiding

Beschrijving van de opleiding

- instelling: Universiteit Antwerpen
- aard instelling: ambtshalve geregistreerd
- vestiging(en): Antwerpen
- graad en de kwalificatie: master in de opleidings- en onderwijswetenschappen
- niveau en oriëntatie: master
- studieomvang¹: 60 studiepunten
- afstudeerrichtingen²: geen
- onderwijstaal: Nederlands
- overige opleidingsvarianten³: studietraject werkstudenten
- studiegebied: Psychologie en pedagogische wetenschappen
- aard van de aanvraag: accreditatie

5 Beoordeling

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- Het accreditatierapport bevat een beoordeling per onderwerp en per facet⁴;
- De NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'⁵;
- Een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- De NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan⁶.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

---

¹ Situatie ten tijde van de visitatie

² Situatie ten tijde van de visitatie

³ het studietraject voor werkstudenten; de onderscheiden programma's binnen de opleiding; indien deze leiden tot onderscheiden vormen van diplomering, te weten diplomering door één instelling, bidualomering of gezamenlijke diplomering; de onderscheiden programma's binnen de opleiding, indien deze georganiseerd worden door onderscheiden instellingsbesturen.

⁴ Art.7 en 8 van het reglement ' tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

⁵ Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

⁶ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: doelstellingen opleidingen:

De commissie is van mening dat de algemene doelstellingen en de daarvan afgeleide mastercompetenties voldoen aan de eisen van het Structuurdecreet art. 58 § 2. De negen competenties passen duidelijk in het kader van de Dublin-descriptoren. Niveau en oriëntatie van de opleiding blijken ondubbelzinnig afgestemd op wat van een masteropleiding mag verwacht worden. De commissie waardeert daarbij in het bijzonder de expliciete aandacht voor competentiegericht leren in de formulering van de doelstellingen. De ontwerpers van het programma mikken bewust erg hoog met deze opleiding, wat met name duidelijk wordt in een sterke academische oriëntatie. De ambities op het vlak van bijvoorbeeld methodologische vorming en wetenschappelijke reflectie zijn hoog. De commissie waardeert dit. Daarnaast stelde de commissie ook vast dat de praktijkoriëntatie ondubbelzinnig aanwezig is.

De opzet van het huidige doelstellingskader toont volgens de commissie een eigen specificiteit en profiel waarin met name het samengaan van de aandacht voor leren in onderwijs- én in ruimere opleidingscontexten (werkplekleren, vormingsinstituten, ...) een sterkte mag genoemd worden. Eigen aan het bredere opleidingsaspect is dat dit, zeker in het kader van levenslang leren, een uitdijend en dus veelomvattend gebied omsluit. De commissie heeft niet eenduidig kunnen vaststellen waar de opleiding hierin precies de grenzen trekt, waardoor de invulling van dat aspect nog diffuus blijft. Een expliciete reflectie op dit brede gebied en met name op de eigen bakens die de opleiding erbinnen wil uitzetten zal de opleiding volgens de commissie toelaten dit opleidingsaspect nog sterker aan te zetten, het evenwicht tussen beide aspecten te verbeteren, en het profiel aldus aan te scherpen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Doelstellingen opleiding.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen opleiding als **voldoende**.

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.3. Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studieomvang

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.9. Masterproef

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.8 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: programma:

De commissie beoordeelt de aandacht in het programma voor het bijbrengen van onderzoeksattitude en onderzoeksvaardigheden als excellent. De opleiding slaagt er in om deze soms moeilijke materie op een enthousiasmerende manier aan de studenten over te brengen. Aan de kennisontwikkeling wordt een goede verdiepingsslag gegeven. Het opleidingsaspect blijft wel enigszins onderbelicht. Het cursusmateriaal blijkt goed ingebed in internationale literatuur en bevat tal van verwijzingen naar de ruimere, internationale context. De aansluiting van het programma op het werkveld wordt gezocht in de expliciet competentiegerichte aanpak. In het kader van het interdisciplinair project komen studenten concreet in aanraking met de praktijk in de vorm van het uitwerken van een project aangereikt door externe opdrachtgevers. De commissie raadt de opleiding wel aan om in de toekomst strenger toe te zien op de aansluiting van de inhoud van de projecten op de inhoud van de opleiding. In enkele gevallen was die aansluiting niet meteen inzichtelijk.

De commissie vindt dat er over het algemeen genomen sprake is van een goede vertaalslag van doelstellingen naar programmaonderdelen. De commissie heeft sterke waardering voor de manier waarop het competentiegericht denken zich concreet in de opleiding heeft vertaald.

Over de inhoudelijke samenhang van het programma is de commissie tevreden. Zij stelde vast dat die samenhang ook expliciet wordt bewaakt. Voor voltijdse studenten lijken bepaalde opleidingsonderdelen elkaar in de weg te zitten. De commissie adviseert om de programmaopzet opnieuw te bekijken.

Het masterprogramma telt 60 studiepunten en voldoet daarmee aan de decretaal vastgelegde eisen inzake studieomvang. In jaarlijkse focusgroepgesprekken wordt nagegaan of de werkelijke studietijd daarbij aansluit. De resultaten zijn tot op heden positief. Een uitgebreide studietijdmeting was gepland op het moment van de visitatie. De studeerbaarheid van het programma lijkt dus over het algemeen adequaat en wordt ook goed opgevolgd, al meent de commissie dat de druk op het programma zal toenemen bij het verder aangroeien en heterogener worden van de instroom. Voor het interdisciplinair project en de masterproef pleit de commissie voor een betere mix van 'procesbegeleiding' én 'procesbewaking'. Zij raadt de opleiding aan om hierbij ook duidelijke tussendoelen te formuleren die als ankerpunten kunnen fungeren waaraan een strakkere regie kan worden opgehangen.

De commissie meent dat de voortrajecten (en met name het schakelprogramma) efficiënt zijn opgezet, van hoge kwaliteit zijn en op bijzonder adequate manier het gebrek aan een 'eigen' bachelor opvangen. Zij is verder tevreden over de programmatische ingrepen die ervoor zorgen dat de groep werkstudenten zich prima bediend voelt. De commissie zag dat alle opleidingsonderdelen vanuit een breed gedragen visie op activerend onderwijs en sterk inspeland op recente tendensen in onderwijsvernieuwing worden vormgegeven. Het programma biedt een goede mix van werkvormen. De cursussen zijn ook inhoudelijk erg goed afgestemd op de beoogde realisatie van een verdiepingsslag in de referentiekaders van de instromende studenten.

Ook de kwaliteit van de onderwijsmiddelen (cursussen, powerpoint presentaties, readers) is hoog en met name het methodologisch onderwijs verdient hierbij speciale vermelding. Volgens de commissie dient de opleiding werk te maken van het intensifiëren van het gebruik van Blackboard.

De commissie oordeelt dat de examenvragen op niveau zijn en over het algemeen aansluiten bij de ambities van de opleiding. Wel stelde zij vast dat deze aansluiting niet voor elke beoogde competentie en voor elk opleidingsonderdeel voldoende duidelijk is.

De commissie meent daarom dat de reeds goede uitlijning van doelstellingen naar werkvormen ook verder gezet zou moeten worden naar de toetsing, en dus de validiteit van de gebruikte toetsvormen moet worden nagegaan in functie van de doelstellingen.

De commissie kan zich vinden in de opzet van de masterproef. Zij had inzage in verschillende werkstukken en stelde vast dat het methodologische aspect van de werken stuk voor stuk van hoge kwaliteit was, maar dat de inhoudelijke kwaliteit varieerde, met duidelijke uitschieters langs beide kanten. De commissie vermoedt dat tijdsdruk een rol speelt. De toegekende quotering van de werkstukken kwam goed overeen met de indrukken van de commissie.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Programma.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als **voldoende**.

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: inzet personeel:

De commissie vindt het formele personeelsbeleid adequaat geregeld en is tevreden over de vakinhoudelijke, didactische en organisatorische deskundigheid van de aan de opleiding verbonden staf. Zij kon vaststellen dat alle docenten actieve onderzoekers blijken en dat sporen van hun eigen onderzoek duidelijk in de cursussen terug te vinden zijn. De methodologische expertise is uitstekend. Ook de onderwijskant van het profiel is sterk ingebed in het onderzoek van de docenten. De opleidingskant wordt stilaan uitgebreid. De huidige personeelsformatie van de opleiding bestaat uit 4,7 VTE ZAP; 1,5 VTE doctorassistentenschap; 2,5 VTE mandaatassistentenschap en 0,7 VTE praktijkassistentenschap. Daarnaast verzorgen vier voltijdse ZAP-leden serviceonderwijs uit andere faculteiten en schakelt het programma ook drie gastprofessoren in. De voorbije jaren was er een instroom van 55 à 70 studenten. De commissie meent dat de omvang van het huidige personeelskader het programma op een goede manier ondersteunt. Noch vanuit het docentenkorps, noch vanuit de studentengroep werden hierover klachten gehoord.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Inzet personeel.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel als **voldoende**.

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: voorzieningen:

De commissie stelde vast dat de opleiding behoorlijk is gehuisvest in gebouwen en lokalen die zijn uitgerust met de nodige audiovisuele infrastructuur. De computerfaciliteiten zijn adequaat. De commissie was met name onder de indruk van de nieuwe universiteitsbibliotheek die in 2007 de deuren opende. Zij is van oordeel dat de opleiding geprivilegieerd is te kunnen beschikken over dergelijke faciliteiten die internationaal als voorbeeld kunnen gelden.

De commissie is van mening dat de studiebegeleiding adequaat is, maar dat er op het vlak van effectiviteit van de begeleiding met het oog op studievoortgang nog ruimte voor verbetering is. Een betere mix tussen procesbegeleiding en procesbewaking zal volgens de commissie leiden tot een efficiëntere tijdsinzet bij studenten.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Voorzieningen.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als **voldoende**.

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: interne kwaliteitszorg:

De commissie is van oordeel dat er een veelheid is aan goede instrumenten voor monitoring en een periodiek recurrente evaluatie van de opleiding die gedragen worden door een levendige kwaliteitscultuur. Ze raadt de opleiding wel aan om erover te waken niet in de val van de overbevraging te trappen.

De uitkomsten van de evaluaties leiden volgens de commissie consequent tot aantoonbare verbetermaatregelen. De onderwijscommissie blijkt een goed en efficiënt werkend gremium te zijn. De betrokkenheid van medewerkers en studenten bij de continue verbetering van het programma wordt formeel gegarandeerd in de werking van die onderwijscommissie. De betrokkenheid van de alumni kon, gezien de recente opstart van het programma, nog niet ten volle beoordeeld worden. De betrokkenheid van het beroepenveld gebeurt vooral op informele wijze via de individuele contacten van de docenten. De commissie acht het wenselijk dat bij het verder aanscherpen van het profiel van de opleiding (en met name van het opleidingsaspect) het beroepenveld nauw betrokken wordt.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Interne kwaliteitszorg.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**.

5.6 Resultaten

Facet 6.1. Gerealiseerd niveau

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Onderwijsrendement

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: resultaten:

De commissie vindt dat de opleiding haar hoge ambities, zeker voor de huidige cohortes, over het algemeen bereikt. Zij baseert zich onder andere op het niveau van de masterproeven en projectverslagen (zie boven). Uit de resultaten van de eerste bevragingen en uit de gesprekken met de studenten en de alumni spreekt er een grote algemene tevredenheid over het programma en de staf. Dat wat de commissie heeft gezien heeft alvast een positieve indruk gemaakt. Het zal volgens haar zaak zijn om het enthousiasme en de bereikte kwaliteit van de beginfase te blijven garanderen via een continue kritische reflectie op wat gerealiseerd wordt. Gezien kwaliteit en de inzet van de staf heeft de commissie er vertrouwen in dat dit ook zal gebeuren.

De commissie acht de rendementscijfers (het aantal behaalde credits) behoorlijk. Ze stelde ook vast dat de opleiding de evolutie van de cijfers van dichtbij opvolgt. De opleiding heeft een goed instrument in handen om het studierendement op te volgen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Resultaten.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als **voldoende**.

6 Oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	Facet	oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	G
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	G
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming tussen vormgeving en inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef ⁷	V
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	G
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	E
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel van de visitatiecommissie: positief

O: onvoldoende; V: voldoende; G: goed; E: excellent

⁷ Enkel voor masteropleidingen

7 Oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	Oordeel
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel van de NVAO: positief

O: onvoldoende; V: voldoende

8 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. Van deze gelegenheid heeft de instelling geen gebruik gemaakt.

Het accreditatierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Master in de opleidings- en onderwijswetenschappen (master) van Universiteit Antwerpen uitgevoerd door Vlaamse Interuniversitaire Raad.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)
Parkstraat 28
Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG
T 31 70 312 23 00
F 31 70 312 23 01
E info@nvao.net
W www.nvao.net

Aanvraagnummer #4442

De accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2011-2012 tot het einde van academiejaar 2018-2019.